

UNIVERSITI
MALAYA

UM./JSTPI/614

April, 16, 2025

Department of Religious and Cultural Studies,
Al-Farabi Kazakh National University
71 Al-Farabi Ave., Almaty, 050040 Republic of Kazakhstan

Sir/Madam,

EXTERNAL REVIEW OF KURMANBEK AKAI DAR PHD RESEARCH

- Thesis topic: Sufi Worldview of Muslim Thinkers of the XIX-XX Centuries

I am familiar with Kurmanbek Akaidar the fall semester of 2020, which I spent as a visiting professor at the Al-Farabi Kazakh National University. Akaidar attended some of the classes I taught at KazNU. I also became her external consultant. He is currently preparing for the preliminary defense of his dissertation. During the time that I have known Akaidar, I have witnessed a significant development of its research potential. In 2022, Akaidar had the opportunity to spend several months at Hacettepe University. During his stay, he was able to attend several international Islamic studies events in Ankara and Çankırı, where he could meet and hold discussions with some influential philosophers of science, such as Ozkul Cobanoglu.

The Sufi worldview is a fundamental component of Islam, and it occupies an urgent place as a system of philosophical and mystical teachings aimed at a deep understanding of the spiritual world of mankind, the search for ways to establish contact with God. The Sufi worldview during these periods underwent significant changes in the historical and social context, forming new directions and trends in itself. The main feature of Sufism in the XIX-XX centuries was its connection with modern social, cultural and religious trends, while maintaining its traditional values.

Relevance of the research work: time is not a category that implies only a chronological sequence, it is a platform for the existence of cultures and worldviews. Through the concept of time, the essence of human existence, spiritual orientations in society and a system of values are reflected. From this point of view, the study of the teachings of Sufism between the XIX-XX centuries are not only an analysis of one religious and philosophical direction, but also an attempt to reason at the junction of time and Spirituality, Tradition and globalization. The XIX-XX centuries are characterized by ontological, existential and epistemological crises in the history of mankind. In this era, rationalism and technocratic consciousness came to the fore in the West, while in the East – including in the Islamic world – ideological pressures took place against spiritual traditions, especially Sufism.

AKADEMI PENGAJIAN ISLAM
Universiti Malaya, 50603 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Pejabat Dekan (603-7967 6000) Pentadbiran dan Kewangan (603-7967 6017/6122/6208), Ijazah Tinggi (603-7967 6002/6109), Ijazah Dasar (603-7967 6001/6205), Penyelidikan (603-7967 6012/6049), Hal Ehwal Pelajar (603-7967 6031/6136), Pembangunan (603-7967 6167/6036/6123), Fiqh dan Usul (603-7967 6011), Syariah dan Undang-undang (603-7967 6003), Siasah Syar'iyah (603-7967 6005), Syariah dan Ekonomi (603-7967 6006), Syariah dan Pengurusan (603-7967 6013), Al-Quran dan Al-Hadith (603-7967 6010), Akidah dan Pemikiran Islam (603-7967 6014), Dakwah dan Pembangunan Insan (603-7967 6009), Sejarah, Tamadun dan Pendidikan Islam (603-7967 6008/6085) Sains Gunaan Dengan Pengajian Islam (603-7967 6193), Ikhtisas (603-7967 6167)

Faks (603-7967 0705) Email: apipp@um.edu.my • Website: <https://apium.um.edu.my>

Facebook: Academy of Islamic Studies • Instagram: apiumum • Youtube: Anim Hias-Tulisan • Twitter: Anim Hias-Tulisan

Recommendation. I think that Akaidar's dissertation project is well thought out and contributes to a topic of great importance to humanity in general and to Kazakh society in particular, given my experience writing scientific papers with Akaidar and our discussion on the topic of her research, I am convinced that she is capable of a lot. writing an original, informative and methodically grounded dissertation. I wish Akaidar great success in her defense and the continuation of his academic career.

Home of the Bright. Land of the Brave

Sincerely yours,

PROFESSOR DR. MOHD ROSLAN BIN MOHD NOR

Head,

Department of Islamic History, Civilization and Education

Academy of Islamic Studies

Email: m_roslan@um.edu.my

UNIVERSITI
MALAYA

UM.I/JSTPI/614

16 сәуір, 2025 жыл

Дінтану және мәдениеттану кафедрасы,

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

050040Қазақстан Республикасы, Алматы, Әл-Фараби даңғылы, 71

Мырза/ханым,

**ҚҰРМАНБЕК АҚАЙДАРДЫҢ PhD ДОКТОРЫ ДИССЕРТАЦИЯЛЫҚ ЖҰМЫСЫНА СЫРТҚЫ
ПІКІР**

**- Диссертациялық жұмыс тақырыбы: XIX-XX ғасырлардағы мұсылман
ойшылдарының сопылық дүниетанымы**

Мен Құрманбек Ақайдармен әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде шақырылған профессор ретінде өткен 2020 жылдың күзгі семестрінде таныспын. Ақайдар мен ҚазҰУ-да сабақ берген кейбір сабақтарға қатысты. Мен де оның шетелдік ғылыми кеңесшісі болдым. Қазір PhD докторы диссертациясын алдын-ала қорғауға дайындалып жатыр. Мен Ақайдармен танысқан уақыттан бері оның ғылыми-зерттеу елеуетінде айтарлықтай дамудың барлығына куә болдым. 2022 жылы Ақайдардың Хаджеттепе университетінде бірнеше ай өткізуге мүмкіндігі болды. Ол Анкара мен Чанкыриде болған бірнеше халықаралық исламтану іс-шараларына қатысып, Өзкул Чобаноглу сияқты ықпалды ғалым философтарымен кездесіп, пікірталас жүргізе алды.

Сопылық дүниетаным исламның іргелі құрамдас бөлігі болып табылады және ол адамзаттың рухани әлемін терең тануға, Құдаймен байланыс орнату жолдарын іздеуге бағытталған философиялық және мистикалық ілімдер жүйесі ретінде өзекті орын алады. Осы кезеңдердегі сопылық дүниетаным тарихи-өлеуметтік жағдайда елеулі өзгерістерге ұшырап, өз алдына жаңа бағыттар мен ағымдар қалыптастырды. XIX–XX ғасырлардағы сопылықтың басты ерекшелігі оның дәстүрлі құндылықтарын сақтай отырып, қазіргі өлеуметтік, мәдени және діни ағымдармен байланысы болды.

Зерттеу жұмысының өзектілігі: уақыт тек хронологиялық тізбекті білдіретін категория емес, ол мәдениеттер мен дүниетанымдардың өмір сүру тұғырнамасы. Уақыт ұғымы арқылы адам болмысының мәні, қоғамдағы рухани бағдарлары мен құндылықтар жүйесі бейнеленеді. Осы тұрғыдан алғанда, XIX–XX ғасырлар арасындағы сопылық ілімді зерттеу бір ғана діни-философиялық бағытты талдау ғана емес, сонымен бірге уақыт пен руханият, дәстүр мен жаһандану тоғысында пайымдау әрекеті болып табылады. XIX-XX ғасырлар адамзат тарихындағы онтологиялық, экзистенциалдық және гносеологиялық дағдарыстармен сипатталады. Бұл дәуірде Батыста рационализм мен технократтық сана бірінші орынға шықты, ал Шығыста, оның ішінде ислам әлемінде рухани дәстүрлерге, әсіресе сопылыққа қарсы идеологиялық қысымдар болды.

Ұсыныс. Ақайдардың диссертациялық жобасы жан-жақты ойластырылған және жалпы адамзат үшін, оның ішінде қазақ қоғамы үшін маңызы зор зерттеу саласына септігін тигізеді деп ойлаймын, Ақайдармен бірге ғылыми еңбектер жазу тәжірибемді және оның зерттеу тақырыбы бойынша біздің пікірімізді ескере отырып, оның түпнұсқада, ақпаратқа толы және әдістемелік негізі бар диссертация жазуына қарап жан-жақты қабілетіне сенімдімін. Ақайдарға қорғауда зор табыстар мен академиялық мансабын жалғастыруын тілеймін.

Нұр тұнған Үй, Ерлік толы Жер

Шынай ниетпен,

/қолы бар/

ПРОФЕССОР ДР. МОХД РОСЛАН БИН МОХД НОР

Басшы,

Ислам тарихы, өркениеті және білім беру кафедрасы

Исламтану академиясы

Электрондық пошта: m_roslan@um.edu.my

